

Covid 19: Gastroenteroloji Camiası için Klinik Bilgiler

Gastroenteroloji ailesinin değerli üyeleri;

Covid-19 pandemisi ile ilgili gelişmeler devam etmektedir. Eldeki güncel bilgiler Covid 19'un damlacık ve muhtemel fekal bulaş yoluyla geçtiğini göstermektedir. Bu durum endoskopi ve kolonoskopi yapılan hastalar, endoskopi personeli ve bizler için potansiyel riskler oluşturmaktadır.

Endoskopi ve poliklinik hizmetleri sunan kurumlarınızda ve uygulamalarınızda dikkate alınması gereken önemli bilgiler:

- 1- Erişkinlerde en sık görülen semptomlar öksürük, ateş, halsizlik veya boğaz ağrısıdır.
- 2- Gastrointestinal semptomlar bazı çalışmalarda %5'in altında, bazılarında ise %50 civarında sıklığa sahiptir. Ateş ve öksürükten önce izole ishal ile başvuran vakalar bildirilmiştir.
- 3- Virüs muhtemelen gastrointestinal sekresyonlarda bulunmaktadır ve viral RNA gaytada saptanabilir. Bu nedenle fekal oral bulaşa dikkat edilmelidir.
- 4- Hastalığın asemptomatik olduğu prodromal dönemde (inkübasyon süresi yaklaşık 5 gün olup 14 güne kadar uzayabilir) bulaş mümkündür ve semptomatik dönemde bulaş riski daha yüksektir.
- 5- Hastaların yaklaşık %20-30'unda karaciğer fonksiyon testleri anormal saptanır.
- 6- Covid 19 enfeksiyonu olanlarda lökosit düzeyi düşer ve yüksek WBC kötü prognostik faktördür.
- 7- Yaşlılar ve CDC tarafından kalp hastalığı, akciğer hastalığı, diyabet, dekompanse siroz, düşük CD4 sayısı olan HIV ve immünosupresyon gibi (karaciğer ve diğer organ nakli alıcıları dahil) şiddetli kronik hastalığı olanlar riskli grup olarak sınıflanmaktadır. Hamilelik bir risk faktörü olabilir.
- 8- Virüs bulaşmasına karşı en iyi önlemler:
 - Elleri yıkamak
 - Yüzüne dokunmamak
 - Öksürük görgü kurallarına uymak
 - Sosyal mesafe koymak
 - Kalabalıktan uzak durmaktır

Öneriler:

- 1- Acil olmayan elektif endoskopik prosedürleri ertelemeyi kesinlikle düşünün. Bazı acil olmayan prosedürler daha yüksek önceliğe sahiptir ve gerçekleştirilmesi gerekebilir (kansere değerlendirmeleri, stent çıkarılması, önemli semptomların değerlendirilmesi vb). Prosedürlerin acil olmayan / uygulama ve acil olmayan / uygula olarak sınıflandırılması faydalı olabilir. Ek not, 3/14/20 tarihinde cerrahi derneği hastanelere tüm elektif ameliyatları ertelemelerini tavsiye etti⁵.
- 2- Tüm hastaları yüksek risk maruziyeti veya semptomları açısından önceden tarayın.

Bir hastaya endoskopik bir işlem planlandığında COVID-19 enfeksiyonu riski her hasta için kontrol edilmelidir. Mümkünse işlemden 1 gün önce ya da işleme girmeden önce tüm hastalar solunum yolu enfeksiyonu semptomları açısından değerlendirilmelidir. Endoskopi planı hastanın spesifik hastalığı ve durumuna göre belirlenmelidir. Hasta hastaneye ulaştığında triyajda aşağıdaki sorular kullanarak COVID-19 riski sınıflandırılabilir (Tablo 1).

Sorular: Son 14 günde ateşiniz (> 37.5 ° C), öksürük, boğaz ağrısı veya solunum problemleri? Şüpheli veya tanı almış bir COVID-19 vakası ile yakın temasınız oldu mu? COVID-19 riski yüksek olan bir bölgede bulununuz mu?

Tablo 1. Endoskopik işlem planlanan hastalarda potansiyel SARS-CoV-2 enfeksiyon riskinin sınıflandırılması

Düşük Risk	<ul style="list-style-type: none">• Semptom yok (ör; Öksürük, ateş, nefes darlığı, ishal)• SARS-CoV-2 pozitif kişiyle temas yok• Önceki 14 gün boyunca yüksek riskli bölgede bulunmamış olmak
Orta Risk	<ul style="list-style-type: none">• Semptom var ve<ul style="list-style-type: none">○ SARS-CoV-2 pozitif kişiyle temas yok○ Önceki 14 gün boyunca yüksek riskli bölgede bulunulmamış• Semptom yok ancak<ul style="list-style-type: none">○ SARS-CoV-2 pozitif kişiyle temas var○ Önceki 14 gün boyunca yüksek riskli bölgede bulunulmuş
Yüksek Risk*	<ul style="list-style-type: none">• En az 1 semptom + aşağıdakilerden 1'inin varlığı<ul style="list-style-type: none">○ SARS-CoV-2 pozitif kişiyle temas var○ Önceki 14 gün boyunca yüksek riskli bölgede bulunulmuş

* Acil bir durumda, yeterli hasta öyküsü değerlendirilemiyorsa, tüm işlemler yüksek riskli olarak değerlendirilmelidir

- 3- 65 yaşın üzerindeki veya yukarıda listelenen CDC tarafından tanınan risklerden birine sahip olan hastaları (veya refakatçilerini) hastanede tutmaktan kaçının.
- 4- Endoskopi ekibinin tüm üyeleri tarafından uygun kişisel koruyucu ekipmanların (KKE) bulunduğu ve giyildiğinden emin olun: eldivenler, maske, göz koruyucusu / gözlük, yüz kalkanları gibi.
- 5- KKE'leri uygun şekilde nasıl giyeceğinizi ve çıkaracağınızı bilin.
- 6- Endoskopi ünitesine veya kliniğe geldiğinde hastanın vücut sıcaklığını kontrol edin.
- 7- Endoskopi ünitesinde tüm hastaları birbirinden uygun bir mesafede tutun (2 metre tavsiye edilir).
- 8- KKE'nin korunması kritiktir. Vakalarda sadece gerekli personel bulunmalıdır. Hastane politikalarına göre cerrahi maskelerin ve göz korumasının uzun süre kullanılmasını veya yeniden kullanılması değerlendirilmelidir.

- 9- COVID-19 pozitif hastalar veya test sonuçlarını bekleyen hastalar için, negatif basınç odalarında yapılan prosedürlerle izolasyon önlemleri alınmalıdır.
- 10- COVID-19'un yeni tanısı veya semptom gelişimi hakkında soru sormak için 7 ve 14 günlerde telefon takibi yapılabilir.
- 11- Merkezler mevcut personeli stratejik olarak atamalıdır. Benzer becerilere sahip olanların eşzamanlı maruziyetini en aza indirmek önemlidir.
- 12- Yoğunluğu azaltmak için telefonla tıbbi destek verilmeli ve sadece seçilmiş vakalar ofis ziyaretine çağırılmalı ya da mümkünse yerinde ziyaret götürülebilir.
- 13- Personelimizin ihtiyaçlarını ele almak ve işgücümüzü koruyan politikalar oluşturmak önemlidir.
- 14- İBH ve otoimmün hepatit için immünosüpresif ilaçlar kullanan hastalar ilaçlarını almaya devam etmelidir. Hastalık alevlenme riski, koronavirüs ile karşılaşma olasılığından daha önemlidir. Bu hastalar ayrıca kalabalıktan kaçınarak ve seyahatleri sınırlandırarak risk altındaki gruplar için CDC yönergelerine uymalıdır.

Durumun değişken ve ilerleyici doğası göz önüne alındığında, kurumlar, hastaneler ve klinikler de kendi yerel yönergelerini formüle etmelidirler, bu yüzden geliştirilen Sağlık Bakanlığı önerilerini ve yerel gereksinimlerinizi takip etmenizi öneririz.

Bu mesajın amacı, hastalarımız, çalışanlarımız, toplumumuz ve kendimiz için en üst düzeyde sağlık ve güvenlik sağlamak amacıyla size ortak olarak güncel COVID-19 bilgileri sağlamaktır.

Bu küresel salgının birlikte üstesinden geleceğimiz için size, ailelerinize ve sevdiklerinize güç ve sağlık diliyoruz.

Saygılarımızla

TGD Yönetim Kurulu